

UNA LLEGENDA
PER A DRACO

PROPOSTES DIDÀCTIQUES
Francesc Gisbert

© 2004 Francesc Gisbert i Muñoz
Il·lustracions de Rebeca Tomillo
190x130 mm., 96 pàgines
Enquadernació en rústica

© 2004 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya ☎ 961 590 883
info@bullent.net
Disseny i maquetació: Núria Beneyto

L'AUTOR

Francesc Gisbert i Muñoz va nèixer a Alcoi el 1976. De ben menut, des que anava a escola, ja li agradava dibuixar còmics i escriure historietes d'aventures per als seus amics. A l'institut, va publicar els primers contes, *Històries d'un institut* (revista Eines) i *Quantes coses ens passaran* (dins l'antologia Collita verda, de l'ed. 3i4). Hi parla de les seues aventures d'estudiant.

Després hagué de posar-se a estudiar una carrera, Filologia Catalana, per ser professor de llengua. Però com que a ell, el que li agrada és escriure, de seguida que acabà els estudis va publicar dues novel·les per a joves: *El secret de l'alquimista* (ed. Bromera, 2001) i *El misteri de la Lluna Negra* (ed. Tabarca, 2000), Premi de Novel·la Ciutat de Torrent i Premi de la Crítica de les universitats valencianes al millor llibre juvenil.

El 2002 va publicar dues novel·les més: *El fantasma de la torre* (Edicions del Bullent), Premi de Narrativa Juvenil Enric Valor i *El somriure de l'esfinx* (Tabarca).

Les seues últimes obres són *Misteris S.L.* (Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre, Bromera) i *Una llegenda per a Draco* (Premi Carmesina, editat a El Bullent).

Diu que, als seus llibres, conta totes aquelles aventures que voldria que li passaren en la vida, aventures on els protagonistes s'enfronten a pirates i inquisidors, on han de resoldre segrestos i misteris, sobreviure a persecucions i amors inesperats.

LES LLEGENDES

Els éssers humans sempre hem tingut la necessitat d'explicar històries. Molt abans de la invenció de l'escriptura, els habitants de les caveres ja eren capaços de referir contalles, unes de reals, altres d'inventades, i moltes, incertes...

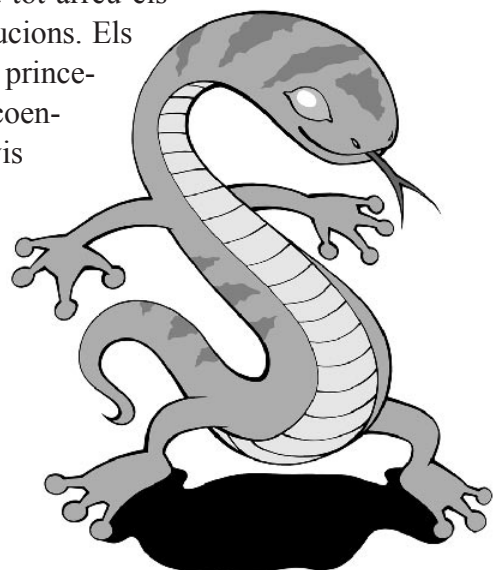
Les rondalles, les llegendes, els contes populars... s'han creat a mitjan camí de la realitat i la fantasia. D'altra banda, a més d'esbargir el lleure dels infants o afavorir que agafen la sonada, han conformat i conformen encara gran part de mentalitat humana, sovint en situacions subliminars de la consciència.

Gairebé totes les nacions tenen la seua obra immortal de fantasia juvenil. A Anglaterra, hi ha els llibres d'Alicia, de Lewis Carrol; Alemanya té els contes de fades de Grim; França pot presumir de les narracions de Perrault; Dinamarca, envanir-se de l'imaginari aplegat per Andersen; El clàssic italià és *Pinotxo*; Amèrica, té *El Màgic d'Oz*, de L. Frank Baum; i Orient, entre altres, *Les mil i una nits*.

I nosaltres? Nosaltres tenim reculls com ara *Les rondalles mallorquines*, de Mossén Alcover, *Les rondalles valencianes* d'Enric Valor o els reculls de l'Alacantí i el Baix Vinalopó, de González i Caturla. O fixem-nos en la narrativa tradicional que ens proporcionen Joan Amades, a Catalunya, o Mossén Alcover, a les Balears.

Alguns afirmen que la rondallística i el llegendari serveix a tot arreu els mateixos eixos temàtics, els mateixos mites, les mateixes solucions. Els prínceps, sempre són alts, forts, atractius i de bona família. Les princeses, espectaculars i angelicals, amb un puntet de badoqueria i coentor que les fa més morboses i irresistibles. Els bruixots són savis i infalibles, temuts i poderosos. Els cavallers valents i altruistes. Les bruixes lletges i malvades. Els gegants temibles i salvatges. I els dracs... ai, els dracs, quines males bèsties!

Doncs bé. A *Una llegenda per a Draco* apareix tota aquesta colla de personatges dels contes tradicionals, només que un xic disfressats i amb els papers no tan clars. Perquè a diferència de la moral ortodoxa, tots podem ser cavallers, savis o princeses. No importa qui són els nostres pares o els nostres orígens. Importa la nostra força de voluntat, el que portem dins i volem aconseguir.

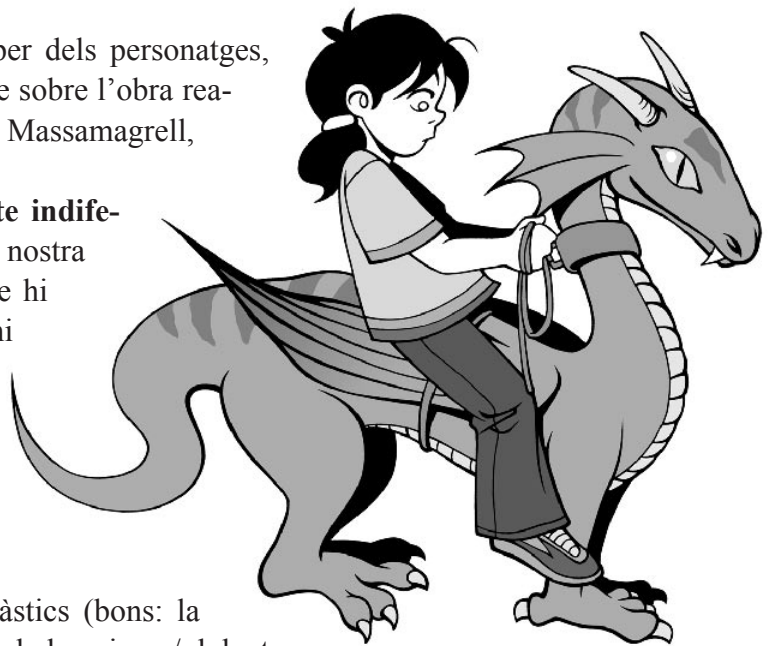
Títol:.....	Localitat de Naixement:
Autor	Ciutat i any d'edició:.....
Editorial:	Núm:.....
Col·lecció:	Núm. d'edicions:.....
Gènere:.....	
Sinopsi argumental:	
.....	
.....	
Personatges principals:	
.....	
.....	
Valoració personal.....	
.....	
.....	
.....	

L'ACCIÓ

Per a l'anàlisi de l'acció i del paper dels personatges, seguiré les pautes d'un magnífic article sobre l'obra realitzat per l'amic i professor de l'IES de Massamagrell, Juan Enrique Iriarte:

«**Aquest llibre pretén no deixar-te indiferent.** La història ens fa pensar en la nostra vida, en la nostra societat, en allò que hi ha de bo al món i també en allò que hi ha de roïn.»

Draco és l'últim drac de la seua espècie.

1) Què simbolitza?

.....

.....

2) Què representen els seus fets fantàstics (bons: la curació del braç d'Alba, de la cega, de la coixa.../ dolents: socarra una cadira, fa malbé una catifa, desapareixen animalets i menjar...)?

.....

3) Hem de retrobar un món perdut? Què és el que no podem perdre mai?

.....

4) Draco representa els valors humans? Si és així, vol dir que hem de ser sensibles a sentir-los perquè nasquen, no abandonar-los mai per tal que cresquen, malgrat que es facen grans i pese la responsabilitat (poden ser valors, persones, ideals...)?

.....

5) Alba volia tindre'ls a la seua mida i no els deixava ser ells mateixa? Per exemple, quan Enric li diu que Draco seria més feliç al seu món i ella es resisteix a perdre un amic, l'únic gran amic?

.....

ELS PERSONATGES

Els personatges viuen entre el bé i el mal. Cal que hi haja sempre el mal? Cal que sempre estiga present en les nostres vides? Observa i valora les relacions i els antagonismes entre els personatges que apareixen al llarg de la història, per dir si hi estàs d'acord o no:

NEGATIUS

- Els absents, silenciosos, indiferents: la societat actual.
-
-

- Els intolerants: Óscar i la seua colla. És una necessitat hui en dia? Per què es formen aquests grups? Ningú els pot aturar?

.....

.....

- Intransigents, no saben o no volen fer una altra cosa: Arkam (ho fa tot pels diners, per costum?), les bruixes-donzelles (no bondat no sempre és el que sembla, ni la lletjor amagar un cor roïn?), els nanets (es barallen per egoisme i prejudicis, per no voler dialogar?).

.....

.....

- Els que no pensen més que en sí mateixos: els nanets, els gegants...
-
-

- Els que no veuen més enllà del seu nas: la mestra, el sistema educatiu. No es pot fer res per aquells alumnes als quals marquem amb la frase *són carn de presó*?

.....

.....

- Les editorials? Què cal escriure perquè t'ho publiquen?
-
-

POSITIUS

• ALBA: què representa? La bondat, la justícia i la intel·ligència? També la sensibilitat sobre el seu voltant. Senzillament SENT (junt Enric i Aron), allò per al qual els altres són sords per manca de sensibilitat (el batec de l'ou de drac, la crida de l'aventura). És filla de mare soltera i prostituta, de la qual té molta cura (vol que dorma i descanse, comparteix les tasques domèstiques, desitjaria que formara una família amb Enric).

• ARON: què simbolitza, a pesar de ser gitano i una companyia *poc recomanable*? Cavallerositat, tolerància, audàcia, valor, decisió a defensar els febles i buscar on s'amaga la maldat. Pot ser el diamant en brut que tothom podem dur dins, si algú ens ajuda a polir-lo, com Alba amb la seua amistat?

• ENRIC: és l'escriptor pobre, a qui ningú no fa cas. Representa la saviesa. Domina l'art de contar històries. Les editorials no les publiquen, però ell continua escrivint. Té molt a contar i una gran tenacitat.

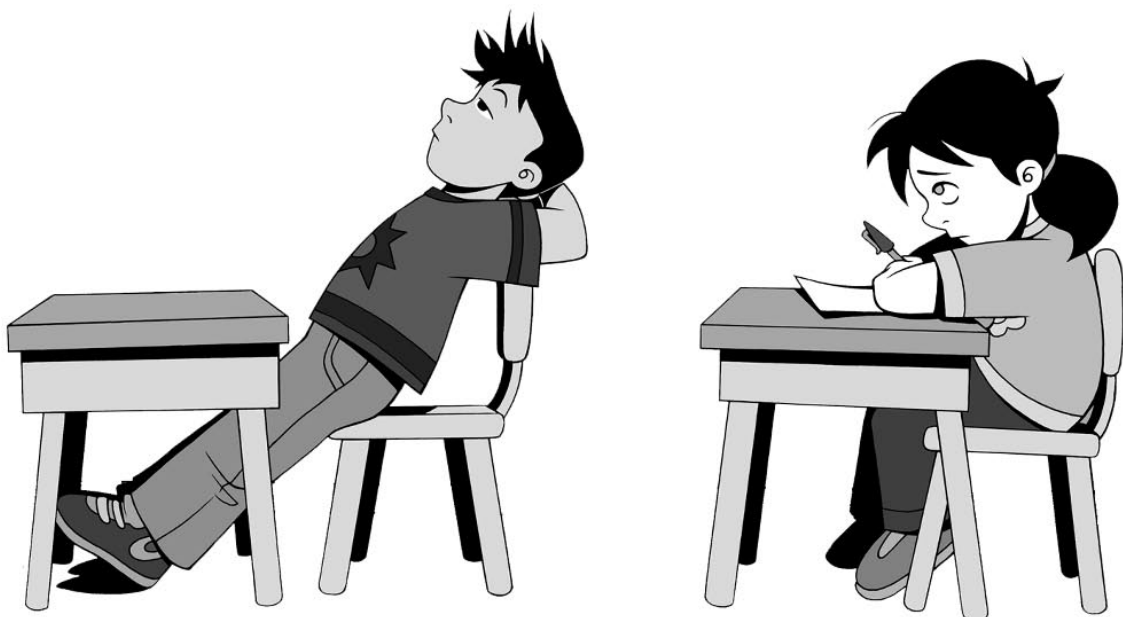
• Pirandor, l'aprenent de bruixot, i Punxalí, el seu donyet. Quina funció fan a la història? Actuen de contrapunt còmic a Arkam o, et suggereixen alguna cosa més?

• Els nanets, quan s'adonen que poden resoldre les seues diferències dialogant... et recorden l'actitud intransigent, egoista i destructiva d'alguns governs? En què s'assembla el seu problema al de països com Israel o Palestina?

• La mare d'Alba que lluita per la seua filla malgrat el que diga la gent, tant d'ella com del seu treball.

• La cega. Voler, fins i tot, a qui no es veu. Necessitat d'acariar.

• Matilda, la mare d'una de les famílies d'immigrants equatorians, que comparteix menjar amb Draco malgrat estar necessitada.

- Culotet, el gegant de bressol indadollable... no s'assembla als xiquets capriciosos i malcriats que no fan altra cosa llevat de demanar? I els seus pares, que només volen traure's el problema de damunt, i encolomen la cura del fill al primer que hi troben?

Els personatges positius són pobres, marginats, però molt dignes. Viuen i fan viure valors com l'amistat, el diàleg, la tolerància, el companyerisme, la lluita per la injustícia, l'esperança d'un futur millor per a tots, la curiositat, l'inconformisme, l'adaptació, el sobreviure front a les calamitats... Tots els treballs són igual de dignes. Al club, a l'obra, a l'escola, a la venda ambulat....

LA TÈCNICA

EL CONTRAPUNT

El llibre conjuga humor i intriga. Sovint, prop d'un episodi misteriós o dramàtic, hi apareix un element humorístic. Per exemple, abans de la persecució d'Arkam pel parc, trobaràs el següent fragment:

Tot va ser molt ràpid. Tant que ningú no ho acabà d'entendre. Encara que tothom se n'adonà del que passava. Se sentí una bufa, seguida d'una traca de pets (...)

–Eh, l'Òscar té una taca al cul. Què t'ha passat?

–Que s'ha cagat! –cridà Alba.

- Busca a la història altres situacions o personatges còmics.

- En acabant, compara'ls amb el següent fragment:

Era un genet. Muntava un cavall fosc i fantasmagòric. El cobria una armadura negra, del color dels malsons, una capa onejant i un casc punxegut amb dues grans banyes recargolades.

- Qui és aquest personatge? Per què penses que l'autor el descriu de forma tan tèntrica? Busca al text altres episodis o elements d'un to semblant, negatiu i sinistre.

LES DESCRIPCIONS

Per a descriure un personatge o un espai, cal combinar de forma encertada adjectius i substantius, i si pots, adobar-ho amb verbs que expressen accions pròpies del seu caràcter.

L. Frank Baum, l'autor d'*El Màgic d'Oz*, afirmava que en una obra per a joves, els diàlegs han de ser lleugers i divertits, completament diferents del llenguatge encarcarat. Defensava els personatges definits amb les accions i les reaccions, més que no amb la descripció minuciosa. També defugia el didacticisme descarat, lliure del sentimentalisme i el moralisme embafadors.

A la història hi ha un bon grapat de descripcions breus, com ara la següent:

L'ombra va entrar per la finestra, dreta sobre un núvol. Era un vell de barba canosa fins a la panxa, llarga cabellera i túnica blava. Els plecs i els cabells voleiaven al vent i li donaven un aspecte spectral. Prim i baixet, tenia el nas ganxut i els ulls enormes de mirada terrible.

- Aquesta descripció conjuga aspectes físics i psicològics. Busca al text altres mostres de descripcions breus, de persones o espais, i destria ambdós aspectes.

EL MODEL DE LLENGUA

La llengua és un aspecte important de tota narració. Sempre. En aquest cas, s'ha buscat una llengua expressiva i directa, farcida de dites i expressions populars, sense afeixugar el text:

L'Òscar llançà un crit i fugí més ràpid que amb un all al cul. (...) S'havia cagat. El perdonavides, el milhomes, el xafacaragols s'havia cagat.

Per la cara del bruixot i el donyet, les excuses degueren sonar a romanços de Maria Pirula. Esperava un reny per part del mag. Que s'enfilara per les parets amb el fetge en flama.

Les expressions subratllades poden dividir-se en lèxic popular i locucions o frases fetes. Localitza al text altres exemples representatius d'aquestes recursos lingüístics:

- **Vocabulari:** perdonavides, milhomes, xafacaragols...
- **Locucions i frases fetes:** més ràpid que amb un all al cul, enfilar-se per les parets, com fetge en flama...

L'ESPAI I EL TEMPS

L'autor, cap al final de la història, utilitza una vella tècnica literària per accelerar el ritme de la narració. La tècnica de les històries paral·leles. Quan els nostres amics cauen del llom de Draco, es separen i cadascun corre diverses aventures al món antàrtic. Ompli la següent graella recordant el que els passa a cadascun i, sobretot, quina simbologia tenen els fets i els personatges que troben amb respecte el seu caràcter.

PERSONATGES	ADVERSARIS	PROVA	QUÈ SIMBOLITZA?
Alba	Nanets, colorats i descolorits		
Aron	Donzelles/bruixes		
Enric	Culotet		
Draco	Arkam		

Com has pogut comprovar, a la història, com potser a la vida, no importa tant el que tu creus ser, o el que els altres penses que ets, sinó el que vols arribar a ser.

L'ACABAMENT

A la fi, Draco aconsegueix una llegenda, gràcies a l'ajuda dels seus amics. Però, i ells?

- Quina recompensa creus que obtenen Alba, Aron i Enric?
- Per què penses que Draco necessita una llegenda, per a entrar al món dels dracs?
- Què representen el mag Pirandor i Punxalí, per oposició a Arkam, el caçador de dracs?

Una altra tècnica usada, és la d'inserir el relat dins del propi relat. Al final, descobrim que el llibre l'ha escrit Enric, un dels personatges, i que Alba, li ha triat el títol, a fi que Draco, tinga una llegenda per escrit.

I d'aquesta manera acaba la història. Vaig complir la promesa i he escrit un llibre per a xiquets on es conten les aventures que hem viscut

Li hem posat per títol Una llegenda per a Draco. Alba diu que és el que més li agrada

AUTOAVALUACIÓ

1) Com era el món en què vivia Alba? Com era el seu barri, la seua situació familiar, la relació a l'escola...

.....

2) Per què es fa amiga d'Aron?

.....

3) Com t'imagines a Enric?

.....
.....

4) Com apareixen Pirandor i Punxalí? Com era la seua habitació?

.....
.....

5) Qui és Arkam? Per què persegueix a Draco?

.....
.....

6) Quina idea té Pirandor per tal d'ajudar a Draco? A qui els diu que busquen, cadascú?

.....
.....

7) Quin problema tenien els colorats i els descolorits? Què demostra Alba, en ajudar-los?

.....
.....

8) Actua Aron com un autèntic cavaller, a la cova? Quin ensenyament es desprén?

.....
.....

9) Amb quina prova s'ha d'afrontar Enric?

.....
.....

10) Enumera tres coses que t'hagen agradat de la història, i tres que no. Després, compara-les amb els teus companys. Quina nota li posaries al llibre?

.....
.....

